

1.

V Bruselu dne 19.12.2013
COM(2013) 897 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Hodnocení evropského rámce kvalifikací (ERK)

**Provádění doporučení Evropského parlamentu a Rady o zavedení evropského rámce
kvalifikací pro celoživotní učení**

2.

CS
CS

1. ÚVOD

Evropský rámec kvalifikací (ERK)¹ podporuje celoživotní učení a zlepšuje mobilitu studujících a pracovníků, zaměstnatelnost a sociální začleňování vytvořením evropského referenčního rámce pro systémy kvalifikací. ERK usnadňuje srovnávání a uznávání kvalifikací milionů absolventů škol, kteří každoročně hledají v Evropě další vzdělávací příležitosti nebo vstupují na trh práce. V roce 2012 například Česká republika udělila téměř 150 000 studentům 900 druhů odborných kvalifikací. V témže roce bylo ve Spojeném království přibližně 16,8 milionu studujících uděleno zhruba 69 000 druhů kvalifikací pro regulovaná povolání.

ERK představuje nový přístup k evropské spolupráci v oblasti kvalifikací. Zavádí osm referenčních úrovní popsanych na základě výsledků učení, které se vztahují na všechny formy a úrovně kvalifikací. Toto zaměření se na výsledky učení staví do středu studujícího a je důležité při srovnávání a uznávání kvalifikací z různých zemí a různých vzdělávacích kontextů.

Komise soustavně zdůrazňuje význam podpory srovnatelnosti dovedností a kvalifikací v EU, zejména v souvislosti se současnou vysokou mírou nezaměstnanosti, neboť studujícím a pracovníkům usnadňuje pohyb mezi jednotlivými zeměmi a povoláními. Skutečnost, že studující a pracovníci mohou prezentovat své dovednosti a kvalifikace, které získali během formálního, neformálního či informálního učení, je obzvláště důležitá v rámci stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020 „Mládež v pohybu“, „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa“ a „Digitální agenda“, jakož i balíčku opatření v oblasti zaměstnanosti „Na cestě k hospodářské obnově vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst“ a doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení. Na podporu této práce a s cílem zajistit snadné přeshraniční uznávání dovedností a kvalifikací oznámila Komise v rámci své iniciativy nazvané „Přehodnocení vzdělávání“² záměr vytvořit „evropský prostor dovedností a kvalifikací“.

ERK vybízí vlády jednotlivých zemí k zajištění snazšího a transparentnějšího uznávání kvalifikací: ERK se dobrovolně účastní 36 zemí (28 členských států EU, pět kandidátských zemí a Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko).

Tato zpráva představuje dosavadní zkušenosti s ERK a pojednává o možných důsledcích pro budoucnost. Ve zprávě je posouzeno, zda je doporučení ve stávající podobě s to vypořádat se s novými problémy, které vyvolávají rychlé sociálně-ekonomické a technologické změny, a zda podporuje flexibilní učení. Toto hodnocení přichází v době, která je s ohledem na vysokou nezaměstnanost a rostoucí počet dostupných vzdělávacích příležitostí a kvalifikací obzvláště významná. K problémům patří rostoucí počet kvalifikací, které nabízejí soukromí poskytovatelé, více mezinárodních kvalifikací a nedávno zavedené otevřené on-line kurzy pro širokou veřejnost (Massive Open Online Courses, MOOC), které mohou oslovit mnoho studentů. Toto hodnocení společně s hodnocením týkajícím se Europassu a evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQAVET) a zprávou o pokroku při zajišťování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání pomůže určit možné problémy s ohledem na evropský prostor dovedností a kvalifikací a možnosti jeho zlepšení.

¹ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf_en.htm

² COM(2012) 669 final.

2. VÝSLEDKY A DOPADY

2.1. Hlavní znaky ERK

Základem ERK jsou tyto prvky:

- *osm evropských referenčních úrovní*, které jsou vymezeny na základě výsledků učení a které jsou schopny zachytit všechny druhy a úrovně kvalifikací v Evropě. Pátá, šestá, sedmá a osmá úroveň ERK je slučitelná s deskriptory vymezujícími krátký vzdělávací cyklus a třemi cykly v rámci pro kvalifikace v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (QF-EHEA)³;
- *přístup založený na výsledcích učení*. Deskriptory jednotlivých úrovní jsou vyjádřeny na základě znalostí, dovedností a kompetencí a nejsou svázány s prvky vzdělávacího kontextu, jako je délka nebo místo vzdělávání;
- *společné zásady zajišťování kvality* ve vysokoškolském vzdělávání a odborném vzdělávání a přípravě v souvislosti s ERK.

Byla zřízena poradní skupina pro ERK a v členských státech byla vytvořena koordinační střediska pro provádění ERK.

Poradní skupina zajišťuje celkovou soudržnost a podporuje průhlednost procesu vztahování systémů kvalifikací k ERK. V zájmu podpory přiřazovacího procesu přijala poradní skupina pro ERK v roce 2009 deset kritérií a postupů pro přiřazení vnitrostátních úrovní kvalifikací k ERK⁴. To pomohlo zavést společný přístup k předkládání výsledků přiřazování zúčastněným stranám. Všechny země tato kritéria používají ke strukturování svých národních přiřazovacích zpráv. Některá kritéria (zejména kritérium č. 3 a 4) lze vykládat různými způsoby a vyžadují další objasnění v zájmu zajištění celkové soudržnosti procesu přiřazování.

Koordinační střediska podporují a ve spolupráci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány řídí spojení mezi vnitrostátními systémy kvalifikací a ERK a prosazují kvalitu a průhlednost tohoto vztahu.

2.2. Rychlejší provádění: je třeba si znovu uvědomit naléhavost této potřeby

V doporučení jsou stanovena dvě cílová data:

³ <http://www.ehea.info/Uploads/qualification/QF-EHEA-May2005.pdf>

⁴ http://ec.europa.eu/eqf/documentation_en.htm

- *rok 2010:* členské státy by měly své vnitrostátní systémy kvalifikací uvést do vztahu s ERK, zejména tím, že své úrovně kvalifikací opatří odkazy na úrovně ERK a v případě potřeby vypracují vnitrostátní rámce kvalifikací (VRK);
- *rok 2012:* veškerá nová kvalifikační osvědčení, diplomy a doklady Europassu vydávané příslušnými orgány musí obsahovat jasný odkaz na příslušnou úroveň ERK.

Milník 2010

Do roku 2010 opatřily čtyři členské státy své vnitrostátní systémy kvalifikací odkazy na ERK. Tři z nich měly VRK zavedený již v roce 2008.

Do června 2013 předložilo dvacet členských států národní zprávy o přiřazení kvalifikací k ERK. Zbývající země (osm členských států, čtyři kandidátské země a Norsko) mají podle plánu přiřazování dokončit v roce 2013–2014.

Do konce roku 2010	FR, IE, MT, UK
2011	BE-vl, CZ, DK, EE, LT, LV, NL, PT
2012	AT, DE, HR, LU
2013	BG, IT, PL, SI
Přiřazení je dosud třeba provést	Členské státy: BE-fr, BE-de, EL, ES, FI, HU, KY, RO, SE, SK Kandidátské země: IS, ME, MK, TK Země EHP: NO

Tabulka č. 1 – Přehled dosažení prvního milníku stanoveného v doporučení o ERK, stav v září 2013

To ukazuje, že doporučení vede k reformám – například vypracování komplexních VRK založených na výsledcích učení –, jež vyžadují značné zapojení mnoha zúčastněných stran na politické a technické úrovni. Tento vývoj vyžaduje určitý čas. Navzdory pevnému závazku zemí týkajícímu se ERK jsou při jeho provádění patrné prodlevy. Aby se zamezilo dalším průtahům, měly by všechny země dokončit procesy přiřazování do konce roku 2014 a provádět doporučení rychleji. Komise posílí sledování provádění ERK na vnitrostátní úrovni, v případě potřeby prostřednictvím dvoustranných výměn, s cílem pomoci jednotlivým zemím překonat specifické problémy.

Je třeba uvést, že přiřazovací zpráva poskytuje stručnou představu o systému kvalifikací v dané zemi, zatímco přiřazování představuje nepřetržitý proces zvažování změn systémů kvalifikací. Země by proto měly své přiřazovací zprávy pravidelně přezkoumávat a informovat poradní skupinu o případných změnách a o tom, jak reagovaly na připomínky zúčastněných stran. Poradní skupina by měla stanovit kritéria a postupy pro sledování vývoje vnitrostátních systémů kvalifikací a jejich dopadu na přiřazování.

Milník 2012

Druhý milník má ERK přiblížit přímo studujícím, pracovníkům, institucím vzdělávání a odborné přípravy a zaměstnavatelům. Zahrnutí úrovně ERK v kvalifikačních osvědčeních a dodatcích představuje významný krok směrem k snazšímu přeshraničnímu srovnávání kvalifikací.

Nedosažení milníku pro přiřazení způsobilo značné prodlevy při plnění tohoto druhého milníku. Do roku 2012 zahrnula pouze jedna země úroveň ERK do svých Europass–dodatků. Dvě země zahrnuly úroveň ERK do svých databází kvalifikací. V září 2013 udělovaly tři země kvalifikace, které obsahovaly odkaz na úroveň ERK, a pět zemí začalo zahrnovat úroveň ERK do svých Europass–dodatků. Šest dalších zemí plánuje, že s tím začne v roce 2013–2014.

	Konec roku 2012	Září 2013
Úroveň ERK zahrnutá v nových osvědčeních a diplomech		CZ, DK, LT
Úroveň ERK zahrnutá v Europass–dodatcích: dodatek diplomu (dd) a/nebo dodatek osvědčení (do)	FR (do)	CZ (do), DK (dd), EE (dd), IE (dd)
Úroveň ERK zahrnutá do vnitrostátních databází kvalifikací	FR, UK	CZ, DK

Tabulka č. 2 – Přehled dosažení druhého milníku stanoveného v doporučení o ERK

Nyní je třeba bezodkladně dosáhnout druhého milníku. Zahrnutí úrovně ERK a jasný popis získaných výsledků učení poskytuje účinný nástroj k tomu, aby lidé mohli lépe informovat o úrovni a rozmanitosti svých dovedností a kvalifikací. To je obzvláště důležité v době krize. Je nezbytně nutné urychlit práci na vnitrostátní úrovni, aby se zajistilo, že do konce roku 2014 bude nejméně čtvrtina všech kvalifikací vydávaných v Evropě obsahovat odkaz na ERK.

Jednotlivé země přistupují k druhému milníku různě. Většina vnitrostátních orgánů zvažuje technická řešení, která mají být systematicky používána na vnitrostátní úrovni. Ostatní ponechávají na institucích, které udělují kvalifikace, rozhodnutí o tom, zda a jak zahrnou úroveň ERK do osvědčení, diplomů, Europass–dodatků a databází kvalifikací. Země obecně souhlasí s tím, že k zajištění stejné úrovně transparentnosti pro všechny studující a pracovníky je zapotřebí společný přístup EU. Tento společný přístup by měla vyvinout poradní skupina.

2.3 Soudržný systém

Osmiúrovňová struktura ERK se vztahuje na vnitrostátní systémy kvalifikací a potřeby zúčastněných stran. Většina zemí má nebo vyvíjí komplexní VRK zahrnující všechny druhy a úrovně kvalifikací v systémech formálního vzdělávání a odborné přípravy. Počet úrovní VRK závisí na potřebách jednotlivých zemí.

Celkové zásady a struktura ERK – definice „kvalifikace“ a úrovně založené na výsledcích učení – usnadňují srovnávání kvalifikací. S ohledem na možné zlepšení v budoucnu je však třeba uvážit několik podstatných záležitostí:

1. Ačkoli má ERK představovat referenční rámec pro všechny kvalifikace v Evropě bez ohledu na subjekt, který je uděluje, většina VRK je omezena na kvalifikace, jež udělují veřejné instituce vzdělávání a odborné přípravy. Pouze několik málo VRK zahrnuje kvalifikace udělované mimo formální systémy, například v soukromém sektoru, které jsou často na trhu práce důležité. Hlavním problémem je zajistit, aby všechny kvalifikace ve VRK, včetně kvalifikací získaných prostřednictvím neformálního a informálního učení, byly důvěryhodné a splňovaly základní požadavky na kvalitu. Poradní skupina by měla vydat pokyny ke společným kritériím, která je třeba uvážit při zařazování kvalifikací do VRK.
2. Stávající prvky ERK nemusí odpovídat novému vývoji. Stále více se využívají nové postupy, jako je kombinované studium. Nejnovější vývoj v oblasti distančního vzdělávání představují MOOC, které umožňují organizovat učení bez ohledu na hranice zemí a časová pásma na jakémkoli místě, kde je k dispozici připojení k internetu.

Kvalifikace jsou udělovány rovněž mezinárodními subjekty a nadnárodními společnostmi v různých zemích v Evropě i mimo ni. Některé země je zahrnuly do svých VRK, ne vždy však se stejnou úrovní ERK. Tyto problémy vyžadují soudržný přístup při stanovování odkazů na ERK ze strany všech zemí, aby se zamezilo dezorientaci zaměstnavatelů a držitelů kvalifikací.

3. Deskriptory úrovně ERK pro „znalosti“ a „dovednosti“ odpovídají vnitrostátním deskriptorům. Deskriptor pro „kompetence“ je však problematičtější, jelikož deskriptor uvedený v příloze II není zcela v souladu s definicí „kompetence“ v příloze I. Deskriptor pro „kompetence“ je proto třeba objasnit.
4. Společné zásady zajišťování kvality napomohly zemím v přiřazovacím procesu. Ačkoli se mají zabývat pouze kvalifikacemi získanými v rámci odborného vzdělávání a přípravy a vysokoškolského vzdělávání, jsou samozřejmě důležité i pro ostatní kvalifikace. Je třeba výslovně zmínit jejich potenciál jakožto vodítka pro všechny úrovně a všechny druhy kvalifikací.
5. Některé záležitosti důkladněji projednáváné na evropské úrovni souvisejí s kvalifikacemi na druhé a třetí úrovni ERK – kvalifikace po ukončení povinné školní docházky – a kvalifikacemi na třetí až páté úrovni ERK – kvalifikace získané po složení maturitní zkoušky, které umožňují přístup k vysokoškolskému vzdělávání a odborné přípravě zakončené mistrovskou zkouškou.

Podle Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací jsou kvalifikace získané po složení maturitní zkoušky, které umožňují přístup k vysokoškolskému vzdělávání, obecně rovnocenné a umožňují přístup k vysokoškolskému vzdělávání v celé Evropě i mimo ni. Uvedení těchto kvalifikací do vztahu s jednotlivými úrovněmi ERK ukazuje rozdíl v úrovni dosažených výsledků učení, jenž může představovat překážku pro mobilitu absolventů škol, kteří chtějí získat přístup k vysokoškolskému vzdělávání v jiné zemi.

V některých případech se vnitrostátní kvalifikace se stejným názvem liší co do obsahu a složitosti. V jiných případech mají země různé představy o tom, které úrovni ERK nejlépe odpovídají určité výsledky učení. Těmto rozdílům, ať jsou jakkoli opodstatněné, nemusí lidé rozumět, neboť na základě podobného názvu usoudí, že se jedná o obdobné kvalifikace. Výměna informací a vydávání pokynů na evropské úrovni by měly i nadále usilovat o to, aby byla rozhodnutí o přiřazení srozumitelná a důvěryhodná.

6. Návrh ERK je zcela slučitelný s kvalifikačním rámcem Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (QF-EHEA). Je zajištěna soudržnost při provádění, zejména vzhledem ke skutečnosti, že se Rada Evropy účastní zasedání poradní skupiny a setkání koordinačních středisek a Komise navštěvuje zasedání v rámci QF-EHEA. Tato soudržnost většině zemí umožnila provést vztažení kvalifikací k ERK a autocertifikaci QF-EHEA v rámci jednoho procesu a předložit jednu zprávu zabývající se kritérii obou procesů. Řada zemí boloňského procesu, které se neúčastní ERK, rovněž vyvinula VRK pro celoživotní učení založený na výsledcích učení. Bylo by užitečné posoudit názory zemí na přidanou hodnotu dvou hlavních evropských rámců kvalifikace.

2.4 ERK jako hlavní nástroj pro uznávání kvalifikací a zajištění transparentnosti

ERK se vztahuje na všechny úrovně a druhy kvalifikací. Zásadní význam pro jejich účinnost a dopad má soudržnost mezi ERK a ostatními evropskými politikami a nástroji⁵, které mají zvýšit transparentnost dovedností a kvalifikací (např. QF-EHEA, Europass, evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS), evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET), směrnice 2005/36, evropská vícejazyčná klasifikace dovedností/kompetencí, kvalifikací a povolání (ESCO), uznávání informálního a neformálního učení), jakož i rámci a zásadami zajišťování kvality (EQAVET a evropské normy a pokyny). Všechny tyto politiky a nástroje usnadňují volný pohyb osob a podporují celoživotní učení a některé využívají společný přístup založený na výsledcích učení.

ERK a evropské systémy přenosu a akumulace kreditů, a to ECTS a ECVET, jsou soudržné, co se týká základních zásad, nejsou však dosud plně sladěny, pokud jde o jejich uplatňování v praxi. ECTS se využívá přibližně v 75 % vysokoškolských kurzů. Ačkoli většina programů je nyní popsána z hlediska zamýšlených výsledků učení, problémem je rozšíření výsledků učení na návrh a hodnocení programu. Další evropské pokyny poskytne probíhající revize příručky pro uživatele ECTS. ECVET je v současnosti založen zcela na výsledcích učení, nachází se však v rané fázi provádění.

Společné zásady zajišťování kvality v ERK jsou obecně slučitelné s evropskými normami a pokyny a s EQAVET. Zásady všech tří nástrojů však odkazují na zajišťování kvality vzdělávání a odborné přípravy pouze obecně a neposkytují konkrétní pokyny k zajišťování kvality přístupu založeného na výsledcích učení, kvalifikací a rámců kvalifikací. Probíhající hodnocení ERK a EQAVET a revizi evropských norem a pokynů je třeba využít k určení způsobů, které umožní dosažení dalších součinností mezi evropskými rámci kvalifikací a ujednáními souvisejícími se zajišťováním kvality.

⁵ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/mobility_en.htm.

ERK je v souladu s Lisabonskou úmluvou o uznávání kvalifikací⁶, která usnadňuje uznávání kvalifikací ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě a přístup k tomuto vzdělávání. Doplnkový text Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací týkající se používání rámců kvalifikací při uznávání zahraničních kvalifikací, který byl přijat v červnu 2013, podporuje užší vazby mezi rámci kvalifikací a uznáváním kvalifikací pro účely dalšího vzdělávání. Postupy uznávání kvalifikací na institucionální úrovni však pouze ojediněle přihlížejí k rámcům kvalifikací a větší transparentnosti, kterou evropské rámce zajišťují.

Co se týká směrnice o uznávání odborných kvalifikací, soudržnost je menší. Směrnice pracuje s pěti úrovněmi a vstupními kritérii, jako je délka kurzu, za účelem uznávání kvalifikací na trhu práce, zatímco ERK má osm úrovní založených na výsledcích učení. To u zúčastněných stran vyvolává nejistotu. Nová směrnice⁷ proto předpokládá součinnost s ERK. Zachovává pětiúrovňový systém, umožňuje však zavést „společné rámce odborné přípravy“, které zemím umožní dohodnout se na minimálních úrovních znalostí, dovedností a kompetencí spojených s úrovněmi ERK. Na tomto základě budou moci země automaticky uznávat odborné kvalifikace.

Doporučení předpokládá úzkou vazbu s Europassem. Europass–dotanky by měly odkazovat na odpovídající úroveň ERK, avšak dosud se tak děje pouze ojediněle kvůli omezenému dosažení druhého milníku ERK.

Mezi rozvojem evropské vícejazyčné klasifikace dovedností/kompetencí, kvalifikací a povolání (ESCO) a ERK existují úzké vazby. Kvalifikace, které jsou spojeny s ERK, budou do ESCO zahrnuty nepřímo. Toto se uskuteční prostřednictvím portálu ERK, který bude odkazovat na vnitrostátní databáze kvalifikací. Mezinárodní kvalifikace, které nejsou zahrnuty ve VRK, budou do ESCO zahrnuty přímo. Je třeba koordinovat přístup založený na výsledcích učení, který se používá v ERK a ESCO.

2.5 Řízení

ERK řídí poradní skupina a koordinační střediska (oddíl 2.1).

Poradní skupina je složena ze zástupců:

- 36 zemí (28 členských států, pět kandidátských zemí, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko);
- evropských sociálních partnerů (Evropská konfederace odborových svazů (EKOS), BusinessEurope, Evropské sdružení řemesel a malých a středních podniků (UEAPME), Evropské středisko podniků s veřejnou účastí a podniků obecného ekonomického zájmu (CEEP));
- evropských zastřešujících organizací, které udělují kvalifikace (Eurochambres, EUCIS-LLL, EUA), a

⁶ ETS 165 – Úmluva o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu ze dne 11.4.1997.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0883:CS:NOT>

- jiných zúčastněných stran (veřejné služby zaměstnanosti, Evropská studentská unie, Evropské dobrovolnické centrum, Evropské fórum mládeže).

Rada Evropy se účastní zasedání poradní skupiny, aby byla zajištěna soudržnost mezi ERK a QF-EHEA.

Poradní skupina je podporována Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) a Evropskou nadací odborného vzdělávání.

Poradní skupina vydává účinné pokyny k vnitrostátním přiřazovacím procesům a buduje důvěru a porozumění mezi zúčastněnými zeměmi. Její mandát byl v roce 2012 rozšířen o sledování provádění doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení⁸. To má dále posílit vazby mezi rámci kvalifikace a ujednáními o uznávání, jež je třeba ve většině zemí teprve vypracovat.

Koordinační střediska byla zřízena v 36 zemích. Působí v rámci různých institucí, včetně ministerstev, národních agentur, vnitrostátních orgánů příslušných pro kvalifikace, vzdělávacích a výzkumných institucí a center informací o vzdělávání. Jejich účinnost závisí do značné míry na tom, jak úzce jsou napojeny na vnitrostátní řízení procesu VRK/ERK. Koordinační střediska zaměřují většinu svých činností na komunikaci se zúčastněnými stranami, považují však za obtížné spojit se se sociálními partnery a postrádají odborné znalosti při komunikaci se širší veřejností. Vnitrostátní orgány by měly posoudit, jak by mohla koordinační střediska lépe komunikovat s různými zúčastněnými stranami a zavést komunikační strategie.

Ačkoli kvůli počátečním organizačním problémům a změnám v harmonogramech přiřazování využívala koordinační střediska v posledních třech letech přibližně pouze 75 % svého dostupného rozpočtu, při provádění ERK na vnitrostátní úrovni se jejich činnost považovala za rozhodující.

Portál ERK informuje o ERK a výsledcích vnitrostátních přiřazovacích procesů. Umožňuje srovnávat vnitrostátní úroveň kvalifikací s ERK a vyhledávat kvalifikace. Funkce srovnávání zobrazuje informace o devíti z celkem dvaceti zemí, které provedly přiřazení. Vyhledávání jednotlivých kvalifikací bude možné teprve koncem roku 2013. Značným problémem je skutečnost, že vnitrostátní databáze kvalifikací nejsou dosud k dispozici ve všech zemích a že stávající databáze nezahrnují všechny kvalifikace ve VRK. Aby bylo možno potenciál portálu plně využít, je nezbytná účast kritické většiny zemí.

2.6 Dopad a udržitelnost

Ačkoli nejsou k dispozici statistické údaje o dopadech ERK na celoživotní učení a mobilitu a jeho provádění se nachází v počáteční fázi, významný úspěch představuje posun k přístupu založenému na výsledcích učení. To připravilo půdu pro flexibilnější formy výuky a uznávání neformálního a informálního učení.

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:CS:PDF>

ERK má dopad i za hranicemi 36 zúčastněných zemí. Řada zemí, které uzavřely partnerství s EU, přijala koncepce ERK pro vlastní vnitrostátní a regionální vývoj a země z jiných oblastí světa usilují o dialog o ERK.

Vzhledem k úrovni politického závazku týkajícího se ERK bude společný referenční nástroj udržitelný i bez evropské finanční podpory, zúčastněné strany se však domnívají, že pro soudržné a transparentní provádění je nezbytná silná koordinace na úrovni EU.

3. ZÁVĚRY

Zjištění potvrzují, že ERK je obecně uznáván jako referenční bod při rozvoji rámců kvalifikací, zavádění přístupu založeného na výsledcích učení a zlepšování transparentnosti a uznávání dovedností a kompetencí. V budoucím evropském prostoru dovedností a kvalifikací by ERK mohl hrát hlavní úlohu. Prodlevy při provádění však vyvolaly pocit naléhavosti. EU by měla umožnit, aby studující a pracovníci mohli více zviditelnit své dovednosti a kvalifikace bez ohledu na to, kde je získali. EU musí zajistit, aby byl ERK co nejdříve plně funkční.

Na základě výsledků hodnocení navrhuje Komise uvážit níže uvedená opatření k zvýšení významu, účinnosti a dopadu ERK:

Rychlejší stanovení odkazů na ERK a rozvoj vnitrostátních rámců kvalifikací

Všechny země by měly vypracovat spolehlivé VRK, kterým budou zúčastněné strany rozumět a které budou používat. Měly by vycházet z vnitrostátních konzultací, zajistit obecnou shodu ohledně vztahu vnitrostátních úrovní kvalifikací s ERK a usilovat o dokončení první přiřazovací zprávy do roku 2014.

Posílení úlohy a účinků rámců kvalifikací založených na výsledcích učení na vnitrostátní a evropské úrovni

Vlády by se měly zavázat k používání přístupu založeného na výsledcích učení ve všech podsystemech vzdělávání a odborné přípravy, a to zavedením komplexního VRK, který zahrnuje kvalifikace udělované v rámci tradičních systémů formálního vzdělávání a odborné přípravy i mimo tyto systémy. VRK by měly být začleněny do celkových politik v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti. Na evropské úrovni je třeba objasnit deskriptor pro „kompetence“ v přílohách I a II doporučení.

Zlepšení transparentního a soudržného stanovení odkazů na ERK s přihlédnutím k měnící se povaze systémů kvalifikací

Přiřazování by se mělo považovat za nepřetržitý proces a nemělo by být omezeno na předložení jedné přiřazovací zprávy. Poradní skupina by měla vydat pokyny ke kritériím č. 3 a 4 a vypracovat komplexní strategii pro přijímání opatření v návaznosti na přiřazovací zprávy v budoucnu. To by mělo zahrnovat posílené sledování způsobu, jakým země přihlížejí k připomínkám poradní skupiny k národním přiřazovacím zprávám, a zabývání se rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, pokud jde o přiřazování. Poradní skupina by měla rovněž podporovat komunikaci mezi zúčastněnými stranami ohledně problémů při přiřazování.

Posílení vazby mezi evropským rámcem pro zajišťování kvality a evropským rámcem kvalifikací

Společné zásady ERK týkající se zajišťování kvality, EQAVET a evropské normy a pokyny by měly být soudržnější a podporovat přístup založený na výsledcích učení v zájmu rozvoje jednotných zásad zajišťování kvality celoživotního učení. Kromě větší důvěry v kvalifikace, rámce kvalifikací a odkazy na ERK by to mohlo vést rovněž k větší důvěře a lepší prostupnosti mezi podsystémy vzdělávání a odborné přípravy.

Zlepšení komunikace o ERK v zájmu lepšího oslovení studujících, pracovníků a jiných zúčastněných stran a jejich informování o výhodách ERK

Po uvedení svých kvalifikací do vztahu s ERK by země měly zajistit, aby všechna nová osvědčení, diplomy a Europass–dodatky obsahovaly odkaz na příslušnou úroveň ERK. Země by měly vytvořit vnitrostátní databáze/registry kvalifikací a spojit je s portálem ERK. Portál ERK by měl být napojen na evropský portál o vzdělávacích příležitostech (Ploteus) a ESCO. Komise přezkoumá možnosti, jak by bylo možno využít internetové nástroje k poskytování služeb souvisejících s dovednostmi studujícím, pracovníkům a jiným zúčastněným stranám na podporu mobility, celoživotního učení a zaměstnatelnosti.

Lepší využívání ERK v politikách a nástrojích pro mobilitu a celoživotní učení

ERK může fungovat jako ústřední bod, s nímž jsou spojeny ostatní evropské politiky a nástroje, jako je přenos a uznávání kreditů. Rámce kvalifikací a systémy kreditů založené na výsledcích učení usnadňují flexibilnější individuální formy výuky v různých institucích, odvětvích a zemích. Komise, členské státy a zúčastněné strany by měly posílit a objasnit vazby mezi ERK a evropskými systémy přenosu a akumulace kreditů. Země by měly v rostoucí míře využívat ERK jako dodatečný zdroj informací pro příslušné orgány zkoumající uznání kvalifikací udělených v jiných členských státech na základě směrnice o uznávání odborných kvalifikací a v zemích účastnících se strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020) na základě Lisabonské úmluvy o uznávání kvalifikací.

Objasnění úlohy ERK ve vztahu k mezinárodním kvalifikacím a pro země a regiony mimo Evropu

ERK se stále více využívá jako referenční rámec pro srovnávání kvalifikací. Stávající přiřazovací proces a jeho kritéria by měly zajistit, aby se ERK vztahoval na všechny druhy kvalifikací, včetně mezinárodních. Mělo by se dále přezkoumat, jakým způsobem by ERK mohl podporovat srovnávání a uznávání kvalifikací získaných mimo Evropu.

Rozvoj ERK v zájmu jeho lepšího přizpůsobení stávajícímu vývoji v oblasti elektronického učení a mezinárodních kvalifikací

ERK by se měl vztahovat na mezinárodní kvalifikace a na kvalifikace, které zahrnují moduly absolvované v různých zemích nebo které kombinují prezenční výuku a on-line výuku. ERK se může stát skutečně univerzálním rámcem pouze tehdy, pokud se přizpůsobí novému vývoji a bude i nadále schopen držet krok se změnami v poskytování vzdělávání a odborné přípravy.

Iniciativa „Přehodnocení vzdělávání“ zdůraznila úlohu vzdělávání, pokud jde o hospodářský růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost. Jeden z jejích návrhů se týká prozkoumání dalších součinností mezi nástroji EU pro transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací. To by mělo směřovat k vytvoření evropského prostoru dovedností a kvalifikací, v němž se mohou občané volně pohybovat a jenž umožní, aby jejich kompetence a kvalifikace byly za účelem dalšího vzdělávání rychle uznávány a aby byly pro zaměstnavatele náležitě srozumitelné.

Komise projedná závěry uvedené v této zprávě s příslušnými zúčastněnými stranami rovněž během veřejné diskuse o evropském prostoru dovedností a kvalifikací na přelomu roku 2013/2014. Na základě závěrů této diskuse a posouzení dopadů může Komise zvážit navržení přezkumu stávajícího právního základu ERK – (2008/C 111/01) doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008.